

Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija

Smilšu iela 1, Rīga, LV-1050, Tālr.: +371 67504955, e-pasts: pasts@iaui.gov.lv

Starptautisko un nacionālo sankciju riskā pārvaldīšanas un iekšējās kontroles sistēmas izveides vadlīnijas azartspēļu un izložu organizētājiem

Rīga, 2024.gada marts

I. Ievads

Šīs vadlīnijas (turpmāk – Vadlīnijas) ir izdotas ar mērķi skaidrot azartspēļu un izložu organizētājiem (turpmāk – Organizētājiem) Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma (turpmāk – Sankciju likums) 13.¹ pantā minētā pienākuma - Organizētājiem veikt un dokumentēt starptautisko un nacionālo sankciju riska (turpmāk – Sankciju risks) novērtējumu un izveidot Sankciju riska pārvaldīšanas iekšējo kontroles sistēmu – piemērošanu.

Vadlīnijas nosaka, kādu rīcību no Organizētājiem Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija (turpmāk – Inspekcija) kā uzraudzības iestāde sagaida, uzraugot Sankciju likuma 13.¹ pantā minētā pienākuma izpildi.

Vadlīnijas izstrādāja Inspekcija, un tās aizstāj ar Inspekcijas 2022. gada 30. decembra rīkojumu Nr.31 apstiprinātās Starptautisko un nacionālo sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmas izveides vadlīnijas azartspēļu un izložu organizētājiem.

II. Vadlīnijās izmantotie termini

Vadlīnijās izmantoti šādi termini:

- 1) sankcijas – attiecībā uz sankciju subjektu noteikti ierobežojumi, kas pieņemti atbilstoši Sankciju likuma prasībām;
- 2) Sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēma – pasākumu kopums, kas ietver darbības, kas jāveic, lai izpildītu normatīvajos aktos sankciju jomā noteiktās prasības, paredzot tam atbilstošus resursus un to īstenošanai nepieciešamo organizatorisko struktūru, normatīvo un tehnoloģisko, kā arī personāla nodrošinājumu un tā apmācību, lai pēc iespējas novērstu Organizētāju iesaistīšanu sankciju pārkāpšanā, apiešanā vai mēģinājumā izvairīties no sankciju izpildes.

III. Sankciju riska novērtējuma veikšana

1. Organizētāji atbilstoši savam darbības veidam veic un dokumentē Sankciju riska novērtējumu, lai noskaidrotu, novērtētu, izprastu un pārvaldītu savai darbībai piemītošo Sankciju risku.
2. Veicot Sankciju riska novērtējumu, Organizētājs ņem vērā vismaz šādus Sankciju risku ietekmējošus faktoros:
 - 1) attiecībā uz Organizētāja darbību:
 - Organizētāja darbības un pakalpojumu sniegšanas reģionu;
 - Organizētāja piedāvātos pakalpojumus un produktus.;
 - 2) attiecībā uz Organizētāja klientiem un Organizētāja sadarbības partneriem - Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likumā noteiktos risku ietekmējošos apstākļus, vērtējot tos Sankciju riska kontekstā:
 - klienta un Organizētāja sadarbības partnera risku;
 - valsts un ģeogrāfisko risku;
 - klienta izmantoto pakalpojumu un produktu risku;
 - pakalpojumu un produktu piegādes kanālu risku.
3. Organizētājs veic Sankciju riska novērtējumu attiecībā uz visām starptautiskajām un nacionālajām sankcijām. Sankciju riska novērtējumu apstiprina Organizētāja valde.
4. Organizētājs atbilstoši tās darbībai piemītošajiem Sankciju riskiem regulāri, bet ne retāk kā reizi trijos gados, pārskata un aktualizē Sankciju riska novērtējumu.

IV. Sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmas izveidošana

1. Pamatojoties uz Sankciju riska novērtējumu, Organizētājs izveido Sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmu, kurā iekļautās attiecīgās politikas un procedūras apstiprinājusi Organizētāja valde.
2. Izveidojot Sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmu, Organizētājs ņem vērā vismaz šādas Sankciju risku paaugstinošas pazīmes:
 - 1) klients, Organizētāja sadarbības partneris, tā patiesie labuma guvēji (turpmāk – PLG) vai Organizētāja sadarbības partnera darījumi ir saistīti ar teritoriju vai valsti, uz kuru attiecināmas sankcijas¹, vai šādas teritorijas vai valsts pierobežu;
 - 2) klienta, Organizētāja sadarbības partnera vai tā PLG saimnieciskā vai personiskā darbība ir saistīta ar militāro nozari, sektorālajās sankcijās noteikto vai divējādā lietojuma preču tirdzniecību, ražošanu, eksportu vai importu vai specializētajām ārvalstu aģentūrām (militāriem konstruktoru birojiem, kosmosa tehnoloģiju pētniecības aģentūrām u.tml.);
 - 3) klienta darbība un darījumi neatbilst tā deklarētajai saimnieciskajai vai personiskajai darbībai, vai informācija par Organizētāja sadarbības partneri neatbilst tā saimnieciskajai vai personiskajai darbībai;
 - 4) Organizētāja sadarbības partnerim raksturīga sadarbība ar uzņēmumiem, kuriem piemīt reālas saimnieciskās darbības pazīmes un kuru darbība kalpo, lai slēptu nelikumīgu finanšu darbību, tostarp PLG vai saimniecisko darbību (*front company*), vai sadarbība ar uzņēmumiem, kuri ilgāku laika periodu neveic aktīvu saimniecisko darbību un kuru dalībnieki ir neaktīvi uzņēmumi (*shell company*);
 - 5) maksājumu Organizētāja sadarbības partnera vietā veic trešā persona, kas ir to teritoriju vai valstu rezidents, uz kurām attiecināmas sankcijas;

¹ <https://www.sanctionsmap.eu>, <https://sankcijas.fid.gov.lv>, <https://sanctionssearch.ofac.treas.gov>

- 6) Organizētāja sadarbības partneris sadarbojas ar pakalpojumu sniedzēju, par kuru publiski ir pieejama informācija, ka tas sniedz pakalpojumus kompānijām, kas darbojas teritorijā vai valstī, pret kuru noteiktas sankcijas;
- 7) Organizētāja sadarbības partnera iesniegtie darījumu pamatojošie dokumenti rada aizdomas par viltojumu, kas varētu liecināt par iespējamu izvairīšanos no sankciju izpildes;
- 8) Organizētāja sadarbības partneri netieši kontrolē persona, kas ir sankciju subjekts vai saistīta ar sankciju subjektu.

Pazīmes, kas norāda uz to, ka Organizētāja sadarbības partneri netieši kontrolē cita persona:

- Organizētāja sadarbības partnera iesniegtā informācija par īpašniekiem un PLG nesakrīt ar valsts reģistros esošo informāciju; PLG negūst labumu no uzņēmuma (sadarbības partnera), vai labumi nav samērojami ar uzņēmuma apgrozījumu;
- PLG iepriekšējā pieredze (saimnieciskā vai personīgā) neatbilst Organizētāja sadarbības partnera darbībai;
- personai ir vienpersoniskas tiesības vai pilnvarojums iecelt vai atcelt Organizētāja sadarbības partnera administratīvās, pārvaldes vai uzraudzības struktūras locekļus;
- persona ir iecēlusi Organizētāja sadarbības partnera administratīvās, pārvaldes vai uzraudzības struktūru locekļu vairākumu šajā un iepriekšējā finanšu gadā, izmantojot vienīgi savas balsstiesības;
- persona pēc vienošanās ar citiem Organizētāja sadarbības partnera kapitāldaļu turētājiem vai dalībniekiem viena pati kontrolē Organizētāja sadarbības partnera kapitāldaļu turētāju vai dalībnieku vairākuma balsstiesības;
- personai ir tiesības īstenot dominējošu ietekmi pār Organizētāja sadarbības partneri atbilstoši vienošanās, kas

noslēgta ar Organizētāja sadarbības partneri, vai saskaņā ar noteikumu Organizētāja statūtos, kā arī gadījumos, kad persona pati nav šo tiesību turētājs un izmanto aizsegsabiedrības starpniecību;

- personai ir tiesības izmantot visus Organizētāja sadarbības partnera finanšu aktīvus vai daļu no tiem;
- persona vienoti pārvalda Organizētāja sadarbības partnera saimniecisko darbību, publicējot konsolidētos gada pārskatus;
- personai ir solidāra atbildība par Organizētāja sadarbības partnera finanšu saistībām vai tā šīs tiesības galvo.

3. Izveidojot Sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmu, Organizētājs izstrādā vismaz šādas kārtības:

- 1) kārtību, kādā novērtē, dokumentē un pārskata ar klientu, tā rezidences (reģistrācijas) valsti, saimniecisko vai personisko darbību, izmantotajiem pakalpojumiem un produktiem un to piegādes kanāliem, kā arī ar veiktajiem darījumiem saistīto Sankciju risku;
- 2) kārtību, kādā novērtē, dokumentē un pārskata ar Organizētāja sadarbības partneri, tā rezidences (reģistrācijas) valsti, saimniecisko vai personisko darbību, izmantotajiem pakalpojumiem un produktiem un veiktajiem darījumiem saistīto Sankciju risku;
- 3) sankciju izpildes un ievērošanas kārtību un Sankciju riska novērtējumam atbilstošus Sankciju riska pārvaldīšanas pasākumus, tostarp Sankciju riska mazināšanas pasākumus;
- 4) iespējamo sankciju pārkāpumu vai apiešanas konstatēšanas un izpētes kārtību, tostarp Sankciju riska savlaicīgu identificēšanu pirms gadījuma rakstura darījuma, pirms darījuma attiecību nodibināšanas un darījumu attiecību laikā, kā arī slēdzot līgumus ar Organizētāja darījumu partneriem;

- 5) kārtību, kādā Valsts drošības dienestam ziņo par sankciju pārkāpšanu vai to mēģinājumu un klienta vai Organizētāja sadarbības partnera iesaldētiem līdzekļiem;
 - 6) kārtību, kādā Inspekciju informē par sankciju pārkāpumiem vai tās mēģinājumiem, tostarp par sankciju apiešanu;
 - 7) kārtību, kādā Finanšu izlūkošanas dienestam ziņo par aizdomām par sankciju apiešanu vai apiešanas mēģinājumu finanšu ierobežojumu izpildē;
 - 8) kārtību, kādā tiek paredzētas darbinieku tiesības, pienākumi un atbildība, kā arī darbinieku profesionālās kvalifikācijas un atbilstības standarti atbilstoši to pienākumiem un pilnvarojumam, nodrošinot Sankciju riska pārvaldīšanas pasākumus.
4. Organizētājs regulāri, atbilstoši normatīvo aktu grozījumiem vai pamatojoties uz Organizētāja struktūras, darbības un sniegto pakalpojumu izmaiņām, bet ne retāk kā reizi 18 mēnešos, izvērtē un dokumentē Sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmas darbības efektivitāti, un, ja nepieciešams, veic pasākumus tās efektivitātes uzlabošanai, tai skaitā pārskata un precizē Sankciju riska pārvaldīšanas politikas un procedūras. Organizētājs var nodrošināt neatkarīgu Sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmas darbības efektivitātes izvērtēšanu, piesaistot profesionālu ārējo vērtētāju.

V. Par Sankciju riska pārvaldīšanu atbildīgā darbinieka iecelšana un viņa pienākumi

1. Organizētājs iecel par Sankciju riska pārvaldīšanu atbildīgo darbinieku, kurš ir tiesīgs pieņemt lēmumus attiecībā uz Sankciju riska pārvaldību un ir tieši atbildīgs par normatīvo aktu sankciju jomā ievērošanu un izpildi, kā arī par to, lai tiktu nodrošināta ziņošana Finanšu izlūkošanas dienestam un Inspekcijai par sankciju pārkāpumiem vai iespējamiem pārkāpumiem un sankciju apiešanu.
2. Organizētājs nodrošina par Sankciju riska pārvaldīšanu atbildīgajam

darbiniekam atbilstošas pilnvaras un pieeju nepieciešamajai informācijai viņa amata pienākumu izpildei.

3. Organizētājs 30 dienu laikā pēc tam, kad ir iecelts par Sankciju riska pārvaldīšanu atbildīgais darbinieks vai šis darbinieks aizstāts ar citu darbinieku, par to rakstveidā paziņo Inspekcijai.
4. Organizētājs nodrošina, lai darbinieki, kuri ir iesaistīti Sankciju riska pārvaldīšanā, pārzinātu Sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmā noteiktos pienākumus.
5. Organizētājs nodrošina, lai par Sankciju riska pārvaldīšanu atbildīgais darbinieks pārzinātu ar Sankciju riska pārvaldīšanu saistītos Organizētāja riskus, kā arī riskus, kas identificēti nacionālajā un starptautiskajā līmenī un normatīvos aktus sankciju jomā.
6. Organizētājs regulāri veic darbinieku, kuri ir iesaistīti Sankciju riska pārvaldīšanā, apmācību, lai uzlabotu viņu zināšanas un prasmes Sankciju riska pārvaldīšanā.

Priekšniece

(paraksts*)

S.Birne

*Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu